

Адыгэ Республикаем и Правительствэ игъээзет

Зыгъэпсэфыгъо гъэшІэгъон

«Шэнныгъэмрэ» «Культурэмрэ» — мы лъэныкъохэм нахь афэшагъэхэ еджэкъо сэнаущхэр гъэсэнныгъэ гупчэу «Полярис-Адыгея» зыфиорэм кыщызэрэу гупчэу. Кіэлэцьыкъу сэнаущхэр кыхэгъэшгъэнхэмкіэ ыкчи Іэпилэгъу ягъэгъотыгъэнхэмкіэ Шъолъыр гупчэм ар зэхищагъ, ящэнэрэ, аужырэ, чэзыур мы мазэм и 14-м аухышт.

Адыгэ къералыгъо университэтом изыгъэпсэфыгъэ «Горная легенда» зыфиорэм республикэм икілэцьыкъу 140-рэ джырэ уахътэм щы. Зэклэмки мы гъэмафэм зышызыгъэпсэфыгъэхэ ыкчи зишэнныгъэ щыхэзигъэхъогъэ сабийхэм япчъагъе 360-рэ.

Лъэныкъо «Шэнныгъэр» зыфиорэмкіэ гъэсэнныгъэ зэрагъэгъоты биологилем фэща гъэхэм. Ахэр республикэ естественнэхисап еджаплэм чэсих. «Культурэм» къыхиубытэхэрэ юфхъабзэхэм ахэлажъэхэрэр искуствэхэмкіэ кіэлэцьыкъу еджаплехэм ыкчи республикэм и Кіэлэцьыкъу художественнэ еджаплэ ашеджэхэрэр арых.

Кіэлэцьыкъухэм яухътэ шуагъэ хэлъеу ыкчи гъэшгъонену агъэхоным пстэури фытегъэпсихъагъ. Ахэм ягъэджэн пыльых шэнныгъэлэхъху, шэнныгъэхэмкіэ докторхэу, кандидатху тикъералыгъо имызакъо, йэкыб ашпшэрэ еджаплехэм къарыкыгъэхэр — АКъУ-м, Вестфальскэ университетэу Вильгельм Кайзер ыцэ зыхъеу къ. Мюнстер (Германием) дэтым, шэнныгъэхэмкіэ Урысые академием тикъэзыхуухъэрэ дунаимрэ эволюционэр ялофгъохэмкіэ и Институт, культурэмкіэ Краснодар институтым, Пшызэ къералыгъо аграрнэ университетэтом, Пшызэ къералыгъо университэтом, МКТУ-м, Москва къералыгъо университэтэу М. Ломоносовым ыцэ зыхырэм, нэмүкхэм.

Творческе лъэныкъори гъэшгъонену зэшүаҳы — Къокын-Плэм имузей и Темир-Кавказ къутамэ ялофышигъэ Фатима Сулеймановам художникхэм алаа гъэсэнныгъэ программэ гъэшгъон ыгъэхъазырыгъ печатнэ графикэмкіэ егъэджэнхэр къыдыхъалыгъэшхэр, джащ фэдэу ижырэ ыкчи джырэ искуствэмкіэ лекциехэм къа-

феджэх, лъэхъаным къыздихъырэ сурэтшын шыкілхэр, нэмүкыбэр сабийхэм ашлогошшэгъонену зэрагъашэ.

Мэжамэм икъыххэхынкіэ компьютерыр бгъэфедэн зэрэпльэкъытэр, макъэмрэ видеотехнигъэмрэ узэрэдэлэхъэштэй, лъэхъаным къыздихъырэ зэхъокыныгъэхэм атет шыкілхэр зэрэбгъэфедэштхэр музыкэм пыльхэм къызлэклагъахъэ, аштепхыгъэ сэнэхъатхэм ахащэх.

Шэнныгъэмрэ культурэмрэ зэрээдэбгъэлжъэштхэр гупчэс шъхьалеу «Полярисым»

изоморфизмэм ишапхъэхэр зыфиорэ егъэджэн кандидатэу, Адыгэ къералыгъо университетым иректорэу Мамый Даутэ. «Цыфымрэ Текстымрэ: изоморфизмэм ишапхъэхэр» зыфиорэ егъэджэн

зэхищагъ философскэ шэнныгъэхэмкіэ докторэу, искуствоведениемкіэ докторэу, Пшызэ къералыгъо аграрнэ университетым социологирем культураполигиремкіэ икафедрэ ипрофессорэу Полина Волковам. Адыгэ Республикаем изаслуженнэ артистэу Лыбызыу Аслылан Адыгэим имузыкальнэ культурэ фэгъэхъыгъэу кіэлэцьыкъухэм къафилота.

Шъугу къэдгъэкъыжын, кіэлэцьыкъу сэнаущхэм якъыхъээшынрэ йэпилэгъу ягъэгъотыгъэнимрэ атегъэпсихъэгъэ Шъолъыр гупчэу «Полярис-Адыгея»

зыфиорэм и Попечительскэ советэу Адыгэим щызэхашагъэм пэшэнныгъэ дызэрхэхэ Лышихъэу Къумпиль Мурат.

Республикэм щыпсэурэ кіэлэцьыкъу сэнаущхэр неуушырэ мафэм игъэпсакъохэу зэрэштихэр, къералыгъом лъэныкъо зэфшэхъафхэмкіэ ихэхъоныгъэ тегъэпсихъэгъэ шэнныгъэ дэгъухэр зыэкіэль ныбжыкъиэхэм алэ зэриллыр Лышихъэм къыхегъэшы. Адыгэим иныбжыкъиэхэр ахэм ясатырэ хэтынхэ фаеу ашэлтиэтэ.

Іэрыфэгъоу щытыныр анахь шъхъал

Къэралыгъо, муниципальнэ фэло-фашіехэр шэпхъэшүхэм адиштэу ыкы Іэрыфэгъоу афэгъэцкіэгъэнхэм фэгъэзэгъэ комиссием изэхэсигъо щылагъ. Ар зэрищагъ Адыгэ Республика и Премьер-министрэ игуадзэу Наталья Широковам.

Пэублэм Наталья Широковам къызэршиуагъэмкэ, лъэнъю мэдээлэх ёсчоо афэгъэцкіэгъэхэр икью афэгъэцкіэгъэхэр анахь шэпхъэшүхэм адиштэу ыкы Іэрыфэгъоу комиссием изэхэсигъо щылагъ. Мыш епхыгъеу юфынхэм шэпхъэшүхэм ведомствэхэм фэло-фашіехэр Іэрыфэгъоу щытынхэм лъэнъю анахь тарагъеты. Аре щытыми, унахь зытебдзэн фаечэри щылагъ.

Къэралыгъо ыкы муниципальнэ фэло-фашіехэр шэпхъэшүхэм адиштэу агъэцкіэхэмкэ и комиссием унашьоу къафишыгъээм юф зэрэшдэхэрээм фэгъэхъыгъеу къэгущылагъ АР-м юфшэнхэмкэ ыкы социальнэ хэхъоныгъэмкэ и Министерствэ иотдел ило-фышыгу Гъыдзэ Испъям. Аш къызэршиуагъэмкэ, министерствэхэм ултэжкүнхэу ёшыгъэхэм къагъэльхэуагъ АР-м ибюджет учреждениеу «Фэло-фашіехэр ёшыгъэцкіэхэрээм гулчэм» хахьэу лъэнъю 24-мкэ муниципальнэ фэло-фашіехэр ёшыгъэцкіэхэрээм ашыщэу 10-р арь ыцифхэм нахьыбэу къызыгъэхъедэр. Гүшүйэм пае, 2018-рэ ильэсийн ахэм зэкэмкэ нэбгыри 100-м ехъумэ яфэло-фашіехэр ашыгъэцкіэхъягъ. Адрэ лъэнъю 14-мэ нэбгыри 100-м клахъягъэп. Аш къыхэкъыкэ мы мафэм ехъулэу ахэм яфо-шэн мэхъянэ имылэу министерствэхэм ёлъытагъ ыкы гулчэм хахьэу муниципальнэ фэло-фашіехэр ёшыгъэцкіэхэрээм яофшэн 2020-рэ ильэсийн тарагъэзазэм и 31-м нэс зэ-

хъокыныгъэхэр фашынхэу унашьо ашыгъ.

Муниципальнэ фэло-фашіеу «Заявлениехэм якыыхын, учетым ихэгъеуцон, къэлэцкыкы ыгынхэм ячгъэхъан» ыкы «Къэлэцкыкүхэр зыпунхэу къа-ызыхыгъэхэм мазэ къэс къаратырэ ахьщэр афэгъэхъедэр ыкы ятгъэныр» зыфи-лохэрэмкэ доклад къышыгъ АР-м гъесэнгъэмрэ шэнхэгъэмрэ иминистрэ игуадзэу Пэрэнкю Сусаннэ. Аш къызэршиуагъэмкэ, муниципальнэ фэло-фашіехэр ягъэцкіэхэмкэ администривнэ регламентым ыкы технологическэ проектым ясхемэ министерствэхэм зэхигъеуагъ. Мы проектыр пхырышгъэхъен фэш АР-м чылгэ зыгъэорышлэжын къулыкхэм юф адэшгъэхъенхэмкэ и Комитетрэ АР-м и Лышхъэрэх министрэхэм я Кабинетрэ я Администрациерэ экспертизэ ашынен афарагъэхъыгъ. Мы уахьтэм ехъулэу муниципальнэ фэло-фашіеу «Заявлениехэм якыыхын, учетым ихэгъеуцон, къэлэцкыкы ыгынхэм ячгъэхъан», «Къэлэцкыкүхэр зыпунхэу къа-ызыхыгъэхэм мазэ къэс къаратырэ ахьщэр афэгъэхъенхэм ыкы ятгъэныр» зыфи-лорэ проектхэм ягъэпсын чылгэ зыгъэорышлэжын къулыкүм къыдьыригъаштагъ ыкы АР-м ибюджет учреждениеу «Муниципальнэ фэло-фашіехэр ёшыгъэцкіэхэрээм гулчэр» хэллэнэу фырагъэхъыгъ.

АР-м чылгэ зыгъэорышлэ-

жын къулыкхэм юф адэшгъэхъенхэмкэ и Комитет итхаматэу Къэдэктэ Руслан къызэршиуагъэмкэ, къэралыгъо, муниципальнэ фэло-фашіехэр шэпхъэшүхэм адиштэу ыкы Іэрыфэгъоу цыифхэм афэгъэцкіэгъэнхэм фытегъэпсихъэгъ юфшэнхэр лъагъэкъятэ. Аш къыдьхэлтыгъа АР-м юфшэнхэмкэ ыкы социальнэ хэхъоныгъэмкэ и Министерствэхэм зыгъэхъазыргъэ администривнэ регламентым ипроектэу «Гъот макэ зиэхэм социальнэ тарагъэр ягъэгъотогъэнхэр» зыфи-лорэм иапэрэ едьыгъ республикэ прокуратурэр хэлпльягъ.

АР-м экономикэ хэхъоныгъэмкэ ыкы сатыумкэ и Министерствэ, АР-м мэку-мэцхэмкэ и Министерствэ, АР-м ветери-нариемкэ и Гъэлорышлапэ, АР-м псэушхъэхэм ыкы псы биологическэ къэклиапхэм яобъектхэр къэххумэгъэнхэмкэ и Гъэлорышлапэ къэралыгъо фэло-фашіехэр зэрэгэцакхэрээм фэгъэхъыгъеу къэгущылагъ АР-м ибюджет учреждениеу «Лъэнъкуабэ къызэлтыгъу-бытырэ къэралыгъо ыкы муниципальнэ фэло-фашіехэр ёшыгъэцкіэхэрээм гулчэм» иштээ Елена Юрченкар. Мы уахьтэм анахь мэхъянэхшо зэрэгтэрэх фэло-фашіехэр ягъэцкіэнхэм гъогу картэхэм язэхъеуцон арь.

Зэхэсигъом хэлэхъягъэхэр нэмыхи юфыгъохэм атегущылагъ, унэшьо гъенэфагъэхэри ашыгъэхъ.

КИАРЭ Фатим.

ТЫПФЭГУШО!

Тиофшэгъоу, ильэсийбэ хуульэу гутэйнгъэ фырилэу «Адыгэ макъэм» щилэжьэрэ Беджэлд Асает непэ къызыхъуягъэ маф.

Ася, уимэфеклэ тигу къыддеэу тыпфэгушо! Псауныгъэ пытэм ушмыкынэу, шуу плэгъоу уицхэм яхъяр адэбгощуу, цыифхэм лытэнхэгъэу къынфашырэм хахьоу, угукэ узыфаем ултыгъэсэн амал зэбготылэжьэрэ ильэсийбэрэ упсэунэу, уишигъэнхэгъэ чылгэ гъэнэфагъэ щызыбубытгъэ гъэзетым джыри бэрэ ушылэжьенэу тыпфэлъало.

Уиофшэгъуягъэр.

ИЛЬЭСНЫКЬОМ ИЗЭФХЫСЫЖХЭР

Хыкуум приставхэм я Федеральэ къулыкыу Адыгэ Республика и Гъэлорышлапэ 2019-рэ ильэсийм имэзих юфэу ёшылагъэм изэфхыссыжхэр ёшыгъэх, тапэкэ пшьэрыль шъхъалэхэр ёгъэнэфагъэх.

Адыгейим иэкономикэ хэхъоныгъэхэр ёшынхэмкэ, къэралыгъом ыкы цыифхэм яфитынгъэхэр къэххумэгъэнхэмкэ, гъэцкіэлэ хэбзэ къулыкхэм цыхъэу афашырэхэр гъэптигъэнхэмкэ, республикэ бюджетым ихахъохэр нахьыбэ шыгъэнхэмкэ хыкуум приставхэм юфышко агъэцакэ. Мышкэ къэралыгъом, федеральэ къулыкүм ишацхэрээм пшьэрыльхэу къагъэуухэрэх юфэу имылэу зэшшохыгъэнхэм ынаале тет Гъэлорышлапэ иштээ, республикэм ихыкуум пристав шъхъалеу Дмитрий Лабазовым.

Ильэсныкъом изэфхыссыжхэм закынфэгъазэмэ, хыкуум приставхэм юф мин 228,4-м ехъу ашыгъэхэрээм. Аш щыщэу юф 76740-р зэхажыгъ. Сомэ миллион 728-м ехъу къызэлтэгъэхэрэх юфэу зэшшохыгъэнхэм ынаале тет Гъэлорышлапэ иштээ, республикэм ихыкуум пристав шъхъалеу Дмитрий Лабазовым.

Социальнэ мэхъянэ зиэ юфыгъохэр гъэцкіэгъэнхэм, цыифхэм яфитынгъэхэр къэххумэгъэнхэм Гъэлорышлапэ икъулыкүшэхэм тапэкэ анахь тарагъэтэшт. Аш щыщэу 799-р гъэцкіэлэхэр хуульэу, са-байхэм сомэ миллион 24-м

Къэлэцкыкүхэм арагъэшлагъ

«Щынэгъончыагъэм итхамафэ» Тэхьутэмийн районым икэлэцкыкүхэм учрежденихэм ашэктэ. Къэралыгъо автоинспекторхэм къэлэцкыкүхэм зауагъакэ, гъогурыкыоным ишапхъэхэр джыри зэ агу къагъэкыжыхъ.

Пэшорыгъэш лъэрсрыкло зэпрырыкыпэу «зебрэ» по-лицейскэхэм аши, къэлэцкыкүхэр аш зэрэшызеклоштхэр къагъэльхэгъягъ, нэфры-туузээм ѿшхъохэр къазэрэг-урухэрээр къарагъэлтагъэх, ёнинэгъэлэхэрээм гулчэр ёшыгъэнхэм зэрэзеклоштхэр агурагъэгъягъ.

Зэнэхъокъухэр ыкы викторинэхэр ныбжыкыэ цыкуюхэм нахь ашлэгъэшлэгъонхъэх. Аныбжь ельтигъеу, ёнинэгъончыагъэм имэхъянэ икью къэлэцкыкүхэм къагу-рылорэп. Арышь, гъогурыкыоным ишапхъэхэр зэрэгхэгъэцкіэнхэ фаер нахьыжхэм ящисхэмкэ ядгэлэгъунхээ фае.

Гъемафэр чэфэу ыкы гум-мэгъигъо къыхэмыкэ къэлэцкыкүхэм ягынхэмпэу чысхэм зэрэгхэгъоштхэм полицейскэхэм яцыхъэ тель.

ТХЬАРКЬОХЬ
Адам.

АР-м и Парламент

Анахыбэу зытегущылагъэхэр

АР-м и Къэралыгъо Совет – Хасэм изыгъэпсэфыгъо уахътэ ригъэжъэным ыпэкэ зэхэсигъоу илагъэм къуаджэм пенсионерхэу дэсхэм страхованиемкэ пенсиену къаратырэр, гъогурыкъоном изэхэшэн, цыфым ипсауныгъэ зэрарышко къыфэзыхырэ амброзилем игъеклодын, сабыибэ зэрысхэм ыкын унэгъо ныбжыкъэхэм псэуплэхэр ягъэгьотыгъэнхэр анахыбэу зытегущылагъэхэм ашыщих.

Лъэныкъо зэфэшхъафыбэм афэгъэхыгъэ хэбзэгъеуцугъэхэр, законопроектхэр апэрэ ыкын ятлонэрэ еджегъухэмкэ аштагъэх. Цыфхэм ыкын ахэм ябажаж язещэн, бизнес цыклум ыкын гуртым, чылопсым икъэклиялпэхэм ягъэзеклон, псы юфыгъохэм альэнокъокэ пшъэрыльхэмрэ тийтиныгъэхэмрэ зыфэгъэзэгъэштхэм, ветеринарием, республике бюджетым ахэр афэгъэхыгъэх.

Фэтэргэбэу зэхэхэ унэхэм ачлэхэм зэдагъэфедэхэрэм ягъэкэжын игъом зэхэшгэхэным фэгъэхыгъэ республике законым зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэми тегущылагъэх. Унэхэм ягъэкэжын пае ахьщэр зыфаклорэм зэлуклагъэр зыфэдизим ар зытыхэрэр щагъэгъознхэр шлокл зымылэ пшъэрыль фэшыгъэнхэу аш къышело.

Республике бюджетэу 2019-рэ ильэсийн тельтигэгэйн ыкын 2020 — 2021-мкэ агъэнэфагъэм зэхъокыныгъэхэр фашыгъэхэр къэлэцфыкхэм гъэсэнгъэ тедээ ягъэгьотыгъэным пыльхэ мыкомерческэ организацием субсидиехэр афэгъэклогъэнхэм фэгъэхыгъ. Лъэпкэ проектэу «Гъэсэнгъэм» ипхырын пае аштэгъэ федеральнэ проектэу «Успех каждого ребенка» зыфилорэм ар къыдыхэлтыгъ. Ахэм афэгъэхыгъэ законри мы зэхэсигъом щаштагь.

Страхованиемкэ пенсиенхэм афэгъэхыгъэ федеральнэ хэбзэгъеуцугъэм зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэми депутатхэр къэшакло фэхъуягъэх. УФ-м пенсиенхэмкэ исистемэ зэхъокыныгъэу фашыгъэхэм къашыдэлтыгъэхэм зэу ашыщ ильэс 30-м нахь мымаклэу къуаджэм щилэжъагъэхэ пенсионерхэм страхованиемкэ пенсиер е сэктатныгъэ ялэ зэрхуягъэм

пае къаратырэр процент 25-кэ къэлэтигъэнхэ. Пенсионерыр ильэс 30-м къыщымыкэу мэкъумэш хъызметым щилэжъагъэм, иофшланпэмы аш уахътэм лумытмэ ыкын къуаджэм щэпсэумэ ары къызфыхагъэхъщырэ.

Цыфхэу зынхэбжэ хэклотагъэр, ипсауныгъэ зэрээшыкъуягъэм энэмэк горэм ыпкэ къиклэу, къуаджэм дэкъижъэу къалэм клохын е социалнэ учреждение горэм щыпсэун ылъэкишт. Аш къылкырыкъыхэзэ, шлокл имылэу къуаджэм щыпсэун фаеу

ннопроектыр агъэхъазыри УФ-м и Къэралыгъо Думэ хэплээнэу зыфагъэзагь.

Гъогурыкъоном изэхэшэн фэгъэхыгъэ законым ипроект псеолъешыннымкэ, транспортымкэ, связымкэ ыкын псеуплэ-коммуналнэ хъызметымкэ Парламентым и Комитет къэзгъэхъазырыгъэр. Автомобильнэ гъогуэр зыфэгъэзэгъэштхэр, автотранспортным иуцуплэхэм ягъэпсэн анахыбэу зыфэгъэхъэгъэр.

Шольыр ыкын муниципальнэ мэхъанэ зилэхэ атомобильнэ гъогуэр ягъын, ашызеклорэ транспортыр зыфэдизир гъэунэфыгъэным, уцуулэ чылпэ ашыгъэпсигъэхэм ятхын альэнкъоклэ, нэмэкхэмкэ пшъэрильхэри фитынгъэхери чылпэ хэбзэ органхэм афэгъэзэжыгъэнхэу аш къышело.

Джащ фэдэу гъэсэнгъэм, спортым, медицинэм, культурэм япхыгъэхэ организациехэр, къэралыгъо хэбзэ ыкын чылпэ зыгъэорышэжылпэ органхэр, къэралыгъо, муниципальнэ фэофашэхэр зыгъэцаклэхэрэ къулыкъухэр зычэлхэм, фэтэргэбэу зэхэт унэхэм ачлэхэм зэдиряе чыгу яхъхэм ыпкэ зыхэль автомобиль гъэуцуплэхэр ашы-

ятыгъэным фэгъэхыгъэм ар зытефэхэрэм аныбжэ ильэс 35-м емыхъунэу къышело.

Аужыре ильэхэм ныбжыкъэхэм аныбжэ ильэс 25 — 27-м нэсэгэйзэу е ехъуягъэу къэзэрэштхэр Урысые Федерацием зэрэштэу шэны щыхуягъ. Адыгиеири адрэхэм афэд. Аш фэшл, а ныбжыр ильэс 40-м

ыкын хэтэ товариществэхэм ахэтэу зичыгу яхъ зымыгъэфедэхэрэм администривнэ пшъэдэкъыжь ягъэхыгъэнхэмкэ шапхъэхэр нахь къызэрклоху шыгъэнхэм фэгъэхыгъэ зэхъокыныгъэхэр законым фэшыгъэнхэу джэпсальэм къышело.

нагъэсийнэу къызшиорэ джэпсальэмкэ АР-м и Къэралыгъо Совет – Хасэм УФ-м и Примьер-министрэ игудээу Виталий Мутко зыфигъэзагь.

УФ-м и Федеральнэ Зэлукэ Федорациемкэ и Советэ Къэралыгъо Думэмрэ я Тхъаматэхэу Валентина Матвиенкэмрэ Вячеслав Володинимрэ афэгъэзэгъэ джэпсальэу АР-м и Парламент ыгъэхъазырыгъэр чыгъ къэгъэкин ыкын хэтэ товариществэхэм мэкъумэш хъызметым ичыгүхэр зерищылагъэм тетэу зэрэшамыгъэфедэхэрэм фэгъэхыгъ.

Мы товариществэхэм амьгъэфедэхэрэу цырау хъуягъэхэ чыгу яхъхэр бэу зэрэлэхэм иофыгъо мызэу, мытлуу тегүүшүүгъэх. Зымыгъэфедэхэрэм къылхыжыгъэнэу федеральнэ хэбзэгъэуцугъэм къыщидэлтыгъэр. Ару щитми, къызэралыгъо шапхъэу пыльхэм ягъэцэлэн ильэхэм ехых, чыгу яхъхэр агынгыгъэхэр зынхээр бгээунэфынхэ умылъэкинэу бэрэ къызэрэхэкырэри къыдэлтыгъягъэр.

Аш фэшл чыгъ къэгъэкин

Мы уахътэм цыфым ипсауныгъэ лъэшэу зиягъэ зыгъэхээри уц шлоу амброзиер къэгъагъэ мэхъу. Ари зэхэсигъом анахыбэу зигугу щашыгъэхэм ашыщ. АР-м и Къэралыгъо Совет – Хасэм амброзилем игъеклодын нахь чанэу пыльхэнэу къызшиорэ джэпсальэмкэ республике къэралыгъо ыкын чылпэ зыгъэорышэжылпэ хэбзэ органхэм, цыфхэм зафигъэзагь.

Парламентым и Тхъаматэ игудээу Шээ Аскэр мы уц шлоим зэрарэу къыхырээр зыфэдизим, цыфхэм япсауныгъэ имызакью, чыгуми иягъэ зэрэригъэхэрэм къытегущылагъ. Джэпсальэм щагъэнэфагъэхэм къашыуцэ, ар игъом изымыупкырэм тазыр зэрэргээтэштигъ къыуягъ. Депутат пстэуми джэпсальэм къышиохэрэм адыргэштагь.

Россельхознадзорым и Къыблэ межрегиональнэ Гъэлорышаплэ зэригъэунэфынэмкэ, Адыгейм ичыгу гектар 573-мэ амброзиер къатеклэ. АР-м псауныгъэм икъеухъумэнкэ и Министерствэ къызэрэтигъэмкэ, аш пэтхуу-лутхуу узыр (аллергический ринит) хэзыхыгъэу исир нэбгырэ 1938-рэ, астма хэзыхыгъэхэр 2054-рэ мэхъу.

ХҮҮТ Нээсэл.

Сурэтхэр Хъабый Андзаур турихыгъэх.

законым зэрхтагъэр мытэрээзэу, цыфхэм социалнэ фитынгъэхэр илэхэр аш еукохэу тидепутатхэм альтигъэр. Пенсионерыр ильэс 30-м къыщымыкэу мэкъумэш хъызметым щилэжъагъэр, непэ иофшланпэмы лумытхъягъэм, зыщыпсэурэм емьльтигъэрэ мы законым къыхиубитэнэу къызшиорэ гъэтэрэзжынхэр законым фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъэ зако-

ноным зэрхтагъэр мытэрээзэу, цыфхэм социалнэ фитынгъэхэр илэхэр аш еукохэу тидепутатхэм альтигъэр. Пенсионерыр ильэс 30-м къыщымыкэу мэкъумэш хъызметым щилэжъагъэр, непэ иофшланпэмы лумытхъягъэм, зыщыпсэурэм емьльтигъэрэ мы законым къыхиубитэнэу къызшиорэ гъэтэрэзжынхэр законым фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъэ зако-

АДЫГЭ ЛЬЭПКЫР

Адыгэхэр зээлхыре джэгушкор мы ильесим ящэнэрэу зэхашагь. Апэрэр Налщык щашыгъагь, блэкыгъе ильесим Адыгэим тильэпкъэгъухэр къеблэгъагьэх. Мигъэ джыри Налщык щизэлукъэгъагьэх. Абхазхэм ацкээ Ѣыт гупчам Ѣыжъотигъ. Америкэм, Тыркуем, Израиль, Иорданием, ткъош республикхэм ащишхэе адигэхэр уджынхэу, лъепкъ мэквамэр чыжъеу агъэлунеу къыщызэрэгъоингъэх.

Лофтхъабзэм иззэшаклохэм ащишхэу, Нарт-Хэку Хасэм ипашхэу Ашхъот Анзор къызэри-иуагъэмкэ, ныбжыкъе хэм яльэпкъ шэн-хабзэхэр алеклемызынхэм мыш фэдэ зэлукъехэр фэлажъэх.

Хэгъэгу джэгушкор нахь гъештэгъонеу зэрэтшыщтым ильес къэс тыйдлажъэ, — къытфелуат тигуущаэгъу. — Мигъэ къэшшонымкэ зэнэкъокуу за-къо Ѣымытэу, ныбжыкъе хэр Ѣынгъем езигъэгупши сэнхэ къэгъэлэгъонхэр пхырышыгъэштых. «Ачъэм икъашъо» ахэм ащиш. Тэрэзэу мызеклорэ цыфчам гупшице пхэнджхэр зэрэфэшырэр къыратонышт. Къэзэрэгъоингъэхэм еплынхэм, тапекэ зэфэхысыжъхэр ашынхэм ар афёорышшэшт. Джаш фэдэу анахь дэгьюу къэшшуагъэхэр зэрэхдэгъэунэфыкъыщхэм даклоу, адигэ мэквамехэр зыгъэжынчыхэрэ ныбжыкъе хэрэри дгъэшшоштых.

Джэгушкор зэрэшэ

Нэфыш Тимур, Битэко Науркъан, Накэ Асплан Хэгъэгу джэгушкор зэрэшэ. Адыгэ шуашхэр ащишхэу пчэгум къихъягъэх.

Мын фэдэ джэгушкор яшуагъэкэ адигэ лъепкъыр зэрэлэгъу, ныбжыкъе хэрэшхэх, — къытфелуат джэгушкор Нэфыш Тимур. — Адыгэ Іанэр лъекъуиш, аш къыкъэлъяклоу хъатыякъуиш джэгум зафэу итимэ теплъигъ. Тинахъяжхэм унашно къытфаршэу, ныбжыкъе хэрэ зэкъотхэу тицхыхъэзэхахъэ чэфэу редъеклокын гухэль ти.

Нэфыш Тимур нысэшэ джэгушкор зэрищхэ зыхъукэ, хъохуу дахэхэр, гупшице куу зыхэль пасъэхэр къелох, ау Хэгъэгу джэгушкор ахэм атекы.

Зинасып къэклонен Ѣыт клаалэхэр, пшьашшэхэр пчэгум къыщызэрэгъоингъэх, — игуущиэ лъегъэклутэ Тимур. — Аш къыхэкэу непэ дгъэхъазырыгъэх хъохуухэр нахьбэрэм тиньбжыкъе хэм афэгъэхыгъэштых.

Битэко Науркъан къызэри-иуагъэмкэ, Хэгъэгу джэгушкор ильесим зэ зэрэшшырэр. Аш къыхэкэу ар зэрифэшшуашуу реклокынным, къеклонлагъэхэм агу къинэжынным яшьыпкъеу пылыгъэх.

Сэ сишюшкэ, дунаим Ѣыпсэухэрэ адигэхэр тильэпкъ къашо зэрэпхых, нахь зэпэблагъэ ёшых, — игупшисэхэмкэ къыдэгушащэ Науркъан. — Ашкэ нэмийк цыф лъепкъхэм татекы.

Джэгушкор етэгъажъэ

Адыгэ лъепкъыр зэфээзыщэрэ Дунэе зэхахьэу «Хэгъэгу джэгушкор» бэдээгъум и 31-м Къэбэртэе-Бэлькъар Республиком икъэлэ шъхъаэу Налщык щыкъуагь. Хэгъэгу зэфээшхъафхэм ащишсэухэрэ тильэпкъэгъухэр зэлукъэгъу фабэм къыщызэрэгъоингъэх, яшэнхабзэхэр, якултурэ, ятирих зэрагъэлъаплэрэр къаушыхъатыгь.

Неуущрэ мафэр зыиэ ильхэ сабыйхэр пэублэм пчэгум къырагъэблэгъагьэх. Ахэм къафагъэхъазырыгъэ джэгукъе хэмкэ, хырыхъихъэхэмкэ джэгушкор къызэштэуахъигъ. Нэужым гъогу пхэнджхыр къыхъэзыхырэ цыфчам ильэпкъ зэриумысырэ къизыло-къыирэ къэгъэлэгъоинмкэ юфтхъабзэр лъагъэклутагь.

Хэгъэгу джэгушкор къеблэгъагьэм шүүфэс гүшүэхэр зэхэшаклохэм къапагъохыгъэх, пшьашшэхэр къыхъэзыхыщхэр

— Джэгушкор зэрэшшыщыр шшэштэуахъигъэ, аш тэфэу Налщык съкъеэштэуахъигъ, — къытфелуатэ Нуру. — Америкэм Ѣызэхажхэрэ джэгухэм мэр атекы. Адыгэ лъепкъым иэ къашохэр зэкэ къыщащых. Аш юфтхъабзэр нахь бай, нахь гъештэгъон къешы. Адыгабзэр сшээрэп, ау къэклорэ ильесим нэс зээгъэштэн, съкъызэрэшшорэм фэдэу бзэри сэклэлтэу Хэгъэгу джэгушкор съхэлэжжээн гүхэль си.

Иорданием къикыгъэ Къо-

джакъэ Фатимэ ипшьашъэ Налщык щэпсэу. Ильфыгъэ дэжь бэрэ къэклэ, ихэку гупсе зыщи гъэгүшэрэп.

— Налщык съзышыщэр тхаммэфэ заулэ хъугъэ. Хэгъэгу джэгушкор зэрэшшыщтым, аш сепллын зэрэслээштэуахъигъ. Сильэпкъэгъухэм съзэралууцтым, ныбжыкъэгур къашом зэрэзэлтиубытырэр нэрэлтэгъу къызэрэсфэхъуцтым съзэгушхуагь.

Адыгэим икъыгъэ купым Ѣынгъэ Хъаткъо Симазэ адигэ къашохэр лъэшшу икласх, джэгухэр зэхашхэрэм ахэлэжье зэпыт. Ар Адыгэ къэлэе гэдже колледжэу Андырхьое Хъусен ўцэ зыхырэм Ѣеджэ.

— Сыкъашо зыхыкъэ Ѣынгъээр къэуцуугъэ фэдэу къысшэхъу, съгүи, спси къэсшырэ къашом эсэпхых, — къытфелуатэ Симазэ. — Адыгэ къэралытэо университеттим иансамблэу «Нарт» зыфилорэм съкъызшэшьо, тапеки сэнаущыгъэу схэлхым гээзэхъон гүхэль си.

Анахь дахэу къэшшуагъэхэр къыхагъэштыгъэх

Осэш купэу агъэнэфагъэр пчыхъэ реным къэшшогъэ ныбжыкъе хэм алтыпльагъэх. Ахэм ащишгъым къыщегъэжъагъэу, апкъ зэрэгччам, къашом икупкъ къызэрэраотыкъирэм лъыпльагъэх, шүхъафтыныр анах зытефхэу алтытэхэрэр къыхагъэштыгъэх. Пстэуми анах зытефхэу алтытэйэ пшьашшэрэ Адыгэим зэрэшшыцым тигъэгушхуагь. Еутых Бэллэ джэгушкор

КЪЭШЬО, МЭУДЖЫ...

зырагъажьэм апэрэу пчэгум кыращаагь.

— Пшъэшье пстэуми апэу пчэгум сыкъызэрэращагъэм тлэкly сыкъигъэгумэкыгь, сыда пломэ юфтхабзэм къеклонлагъехэм зэк'еми янэплэгъу орызыфэгъехыгъэр, — кытфелүате

тын ляплэр кызфагъашьошгъэ Еутых Бэллэ. — Дахэу къашью, шүхъафтыныр зытефэрэ пшъэшьабэ джэгум хэлэжьагь. Пстэуми сэ сыкъызэрэхагъэр си-гуапэ хуугъэ.

Ильэси 5 ыныбжьыгь Бэллэ адигэ къашьюм зыфильесэнэу зыргъажьэм. Егэджэн курсхэм ятэж ышэштыгъэ. Ильэс 14 хуугъэу къашьюм еклурэ гьогуртигъыгъэту щыгъупшагъэп. Исаанаушгъэ зэрэхигъэхъо-щым, ицыклюгъом кыщегъэжъагъэу пэблэгъэ къашьюхэр наху куо зэрээригъашшэхтхэм пылтыгь. Мы уахтэм Адигэ Республикаам и Къэралыгьо академическэ льэпкь къэшьокко ансамблэу «Налмэсийм» хэт.

Клалэхэм алъаныкъоктэ пстэуми къахагъещыгъэр чыжьэу кыкъыгъэхыкъыгъэр Адигэгэту зэрилэр, исэнаушгъэ джэгушхом зэк'екъеклонлагъехэм къахагъещыгь.

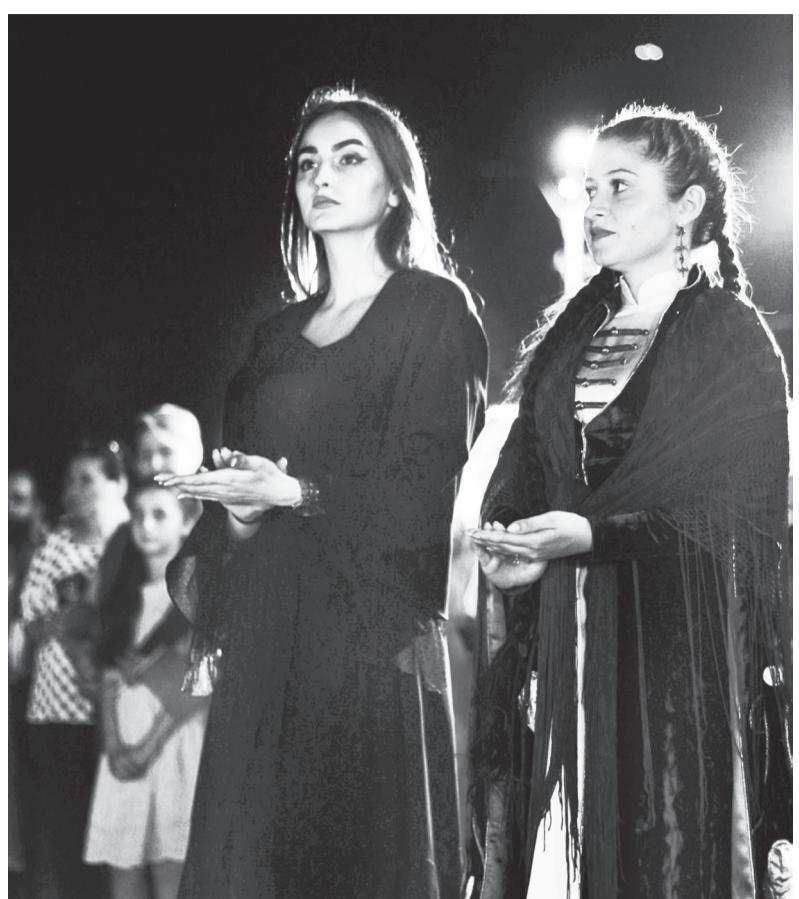
Хэгъэгу джэгушхом сабый цыклюхэм, леклыбм кыкъыгъыгъэхэу хэкужьым къэзигъээжъыгъехэм осэш купым ынахэ атыригъетыгь. Клэлэцыклюхэм ашыщэу анаху чанэу зыкъэзы-

гъельтэгъогъэ Сэбэнэ Шъэлихъэ пчэгум кыращаагь, шүхъафтын ратыгь. Тыркуем кыкъыгъыгъэу Адигеим щыпсэурэ Нэш Октай льэпкьым ыгу фэшагъэу, икъашьо пстэуми агу зэришэфыгъэр осэш купым игущыгъэ кыщихыгъэшыгъ.

— Тыркуем ит къалэу Измир пэмчыжьэу щыс къоджэ цык-къум сыкъыщихуугь, — кытфелүате тын ляплэр кызфагъашьошгъэ Октай. — Аш пчыхъэрэ ныбжыкъэхэмкэ тыщызаххэштыгъэ, тильэпкь оре-

дыхъхэр кыщыгъоштыгъэх, къашьюхэр къэтшыщтыгъэх. Тинахыжхэм кытагъэльгэуээ адигэ къашьюхэр зэдгэшшагъэх. «Тыркуем кыкъыгъыгъэтикал» зэралуагъэр лъэшэу сигуапэ хуугъэ. Сятэж плашьехэр зышаплууэхэм сибу си-кыщежьыгь. Тыркуем сыкъыщихуугь наху мышыеми, сихэку гупсэу Адигеим сищыгупсэфыгь.

Хэгъэгу джэгушхор зэриф-шьашэу реклокынам джэгуга-клохэм ялахышу хэль. Ахэм

ясэнаушгъэ, жэбэе дахэу аулым бэ яльтыгъэр. Пшъашьехэр къыхэзьыщыгъэхэм ашыщэу Дэлэл Марьянэ гүшүэгүү туфхэхүүгь.

Ар къашю зыхъукэе хварзэ фыржьэу ошьонгум итэу щыбыырэм фэогъадэ. Икъашю зэрэдахэм фэдэу ежыри цыфышу.

— Ильэсийн си-нубжыгъэу си-къэшьонену езгэжьагь, — кытфелүате Марьянэ. — Клэлэцыклюкыгыплем Сэ-ралл Жаннэ къизэклом аш сэ гу къыслитагь ыки ан-самблэм сиригъэблэгъагь. Ильэс 15 сэхүүфэ аш си-кыщышуагь. Аш ишуагъекэ къэшьоныр

къиспэблагьэ хуугъэ ыки си-щыгэшьошгъэ ёкыл зафэзэзагь, — кытфелүате Марьянэ. — Пшъашьехшэу сагъэнэфагь. Сызфэгъэзэгээ лъэнэкъор зэрэмьысынкэ-штыр си-агь, аш си-кылгэ-гэцкяуагъэп. Пшъашьехэу къеклонлагъехэр зэк'е къэзгэ-шьоним, агу хэсмыгъэкыним си-пильгъ.

Мыщ фэдэ джэгушхохэм, зэхахэхэм мэхъянэшко зэрэхэльтийн къыхэзьыщи си-шыгыгь.

Ныбжыкъэхэр ашызэрэугохи, льэпкьым ихьишэ агу къыщахъекъы, культурээр аяты.

ГЬОНЭЖЬЫКЬО Сэтэнай.

АР-м и Къэралыгъо шүхъафтын къизэратахэмэ хъунэу къагъэлъэгъуагъэхэр

Тэри тигъэгушуагъ, ежьми Іофышихо ышлаагъ

Адыгэ тхаклохэу тилитературэ льапсэ фэзышыгъэхэм анэмикэу непэ лъэпкь литературэр къагъэбау ныбжыкэ макъэу къихахъэрэр бэ хъугъэ.

Ахэм ятвorchествэ нэуасэ узыфэхъу-рэм, уарымыгушон пльекырэп темэй къялэтихэрэм, гупшысэй халхъэхэрэм альэныкъокэ. Ныбжыкэ тхэу тиээр нахыбэ мэхъу тэоми, къэлгъэн фе сабиймэ апае тхэу тиээр зэрэмбэр. Адыгэ къялэцыкыу литературэм зилахышы хэзышыхъэгъэ тхаклохэу Жэнэ Къырымыз, Бэгъ Нурбый, Цуекъо Джэхъфар, Къуекъо Налбый атхыгъэхэр ары еджаплэхэм, къялэцыкыу Ыгыпшэхэм дгъэфедэштыгъэхэр, ау джы тиамалхэм заушомбгыу. Анахъеу тызгъэгушуагъэр джынэс жанрэ зэфэшхъафмэ арлыэу тхэштыгъэ Хъакъунэ (Хъуажъ) Заремэ сабиймэ апаэрэ сабийхэм афэгъэхыгъэхэмэ зидэт тхылъеу «Ныбджэгу къисфэхъу» зыфлуу къядэкыгъэр ары.

Тэ, къялэцыкыу Ыгыпшэхэм ащезыгъаджэхэрэ къялэплюхэмкэ, къялэцыкыухэм афэгъэхыгъэ тхылъхэм лъэшэу тафэньюкъо зэпти. Ащ къыхакъеу Мые-къопе къялэцыкыу Ыгыпшэу N 9-у «Созвездие» заджэхэрэм сабийхэр нахь нэуасэ фэтшынхэм пае тигуапэу Хъакъунэ Заремэ къедгъэблэгъэгъагъ.

Ау тэри авторым ежь иусэхэмкэ тешушлэжынэу пшъэрыль зыфэдгъэу-цужыгъагъ. Къялэцыкыу Ыгыпшэу ишащэй Платэкъо Тэмэрэ, эзэофшэгъухэу Хъуажъ Санят, Къудайнэт Анисет, Шорэ Аидэ лъэшэу тызедэлэхъээ дгъэхъазыгъагъ. Къялэцыкыухэм янэятэхэри ягуапеу къылдэлэпшагъэх. Мышдэжкын тшлэгъэшлэгъон хъуагъэр сабийхэм ягуапеу, псынкэу усехэр зэрэзэрагъэшагъэр ары. Тэ тишшошыкъе, ар къыхакъыгъэр бзэу усехэр зэрэхъагъэр гурьлогъошоу зэрэштыр ары. Хъакъунэ Заремэ сабийм илэклод дунай дэгээр эшэ, ежь сабиймэ аблэзкэ адэгүшүэ. Тхылъыр тэ усэ зэгъэшлэн закъо паекэ дгъэфедэ къодэрэп. Ныдэлъфыбзэр зэдгъэшлэнхэмкэ, лъэпкь пкыгъохэм ацэу непэр мафэм тубээ хэзигъэхери, ахэр зэрэгэфедэштыгъэхери зэкэ тхылъым хэтэгъуатэх. Шынкъэр поштмэ, методическэу Ыпшэгъушо къытфэхъу. Авторыр къызетэгъэблагъэм, тхылъым лъэтэгъууцо фэтшыгъагъ ыкчи гъэшлэгъонэу къуагъе, сабийхэр зэнэхъокъужхээ усехэм къяджагъэх. Хэлэжьа-

гээ пэпчь тхылъыр авторым къари-тигъ.

Егъэджэгъу пэпчь бгъэфедэнэу тхылъыр гъэпсыгъэ, ежь къялэцыкыухэми усехэр зиер псынкэу къашлэжы, зыгъэгусэрэд дегъэхъацхых, гырынэр аргээумысы, фэмыфым, бзэгухъэм зыдьрэгэшлэжы. Мэфэкхэм афэгъэхъыгъэу дэтыр бэ. Мызэу, мытлоу Адыгэ Республиком и Къэралыгъо телера-диокомпание Заремэ иусэхэм къялэцыкыухэр къяджэхээз къэтинхэр атырихыгъэх. Ахэм къаушыхъаты тхылъыр зэрэмыхъаулырэр, къялэцыкыухэр къыкъокъыгъэр бэ. Зэрэзэтэутыгъэри тигуапэ хъуагъэ, сида пломэ бэрэ тыльмыхъоу тызфэе темэр къялэдхын тэльэкэй.

Къыхэпхыцтмэ, уеджэштмэ, усэ пае укъэнэштэп. Тэри тигъэгушуагъ, ежьми ошышихо ышлаагъ.

Заремэ итхыль Къэралыгъо шүхъафтыныр литературэм ыльянкъокэ зыфэгъэшшошэгъенэу зыцэ къыраулагъэхэм къазэрэхфагъэр лъэшэу тигуапэ хъуагъэ, сида пломэ илофшагъэлэе тифеу тэлъытэ. Тхылъыр къэзигъэлъэгъогъэ Адыгэ Хасэм и Хэсашхъэ тифэрэз ыкли детэгъаштэ.

**Къалэу Мые-къуапэ ия 9-рэ
къялэцыкыу Ыгыпшэу
«Созвездие» икъялэплюхэр.**

Редакцием къатхырэ письмэхэр

Бзэр – ПСЭ

**«Макъэкэ усэгъэфедэ,
Хъарыфхэмкэ дум усэдээ,
Шу слэгъурэ, адыгабзэр!
Зэрэслэккэу сиуобзэ,
Сыбдитихъэ гъогууанз,
Ущысэлэты сиунэ...»**

Хъакъунэ-Хъуажъ Заремэ

Мы дунэешном цыфльэпкъэу тетыр зэрэзэтекъирэ ыбз, ихабз, икультур, итхъэшшошхъуныгъ.

Мы зэкэми ялтыгъэу теплъын непэ адыгэ лъэпкъым ыбз, ихабз, икультур, итхъэшшошхъуныгъ.

Дунаим щызэльашхэу тхэкло лушхэри тиагъэх, тиэх, къэшхъокло ансамблэхэу «Налмэсэм», «Истъамыем», нэмикхэм тильэпкь арагъашэ, ащ идахэ агуатэ. Фестивальхэри зэхашэх, адыгэ шхыныгъохэри – къэбэр, адыгэ хъалыжъор, адыгэ къуажъор цэрило хъуагъэх.

Ау, гукъау нахь мышлэми, непэ тиньдэлльфыбзэ тэлкээзы, тиадыгэ хабзэхэр нахь къялэтихъэхэрэх. Тисабийхэр яунэмэ зэрарысхэу, къялэцыкыу Ыгыпшэу макъюхэм, урысыбзэкэ мэгүшлэх, янэхэр джащ фэдэкъабзэхэр ашкэ адэгүшлэхъях. Урысыбзэр зэкэми зэдьрия, пшэн фае шхъае, о убзэ сида узкырьмыгъушиштэри?! Узяупчыкэ, «телефизорым ыгъэкюдигъэх» alo. Мульт-

фильмэхэр ятельхъапэх. Тиэхэба тэри мультифильмэхэр, адыгабзэкэ къарэгъэлъягъохэба телевидениемкэ.

«Ушысэлэты сиунэ, сиадыгъабз» — ело усаклоу Хъакъунэ Заремэ. Ау тэ тибзэ зэрэтлэпизырэр тинэрыльэгъу. Аппшээрэ классхэм ашдэжхэрэм зафэбгъазэмэ, джащ фэдэкъабз, «Адыгабзэкэ теджэшшурэп» залокэ, гур агъэузы. Укъызхэкъыгъэ лъэпкъым къырыкыуагъэр умышлэу, утарихъ ушымыгъуазэу, убзэ урьмыгъушилэу джырэ лъэхъаным си-дэуштэу ушылэштэ?

Гээсэнгъэ зэбгъэгъотынэу аппшээрэ еджаплэ горэми учэхъашт, къулыкту пхынену укюшт, узхэфэшт купри, чыпшэу узэрэфштэри пшлэрэп, уильэпкь пае къэплон пшэн фаеба, армырмэ, сидэущтэу уадыга?

Ильэсихээ пчагъэкэ узэкэлэбэжъимэ шынэгъэлэжхэу нэмикхэм хэгъэгүхэм къарыкхэу Кавказым къаюштгыгъэхэм къатхыжыщтыгъ черкесхэр хъаклэм зэрэпэхъокъыхэрэр, хъульфыгъэмэ ялпыблэнагъэ, ядэхагъэ, яшитесыкэ, язэуакъэ; адыгэ пшъаштэм идэхагъэ, илэдэнигъэ, шууашэу щыгъыр...

Ахэр сидэущтэу пшэнха Къялэцца Тембот, Мэшбэшэ Исхъакъ, Хъэдэгъэлэ Аскэр, Пэнэшьу Сэфэр, тхэкло лушхэу, инхэу тиэхэм япроизведенихэм уямжэх.

Блэкыгъэ Кавказ зэошхом ыпкь къикыкъэ адигэ цыф минишъэ пчагъэ ашхъэ рахыжъэжы, хэгъэгүхъэм зыгъэшшошэгъенэу зыцэ къыраулагъэхэм къазэрэхфагъэр лъэшэу тигуапэ хъуагъэ, сида пломэ илофшагъэлэе тифеу тэлъытэ. Тхылъыр къэзигъэлъэгъогъэ Адыгэ Хасэм и Хэсашхъэ тифэрэз ыкли детэгъаштэ.

Шынэгъэлэжхэу Къуекъо Асфар итхыгъэмэ ашыщ къыщедо нэмикхэм хэгъэгүхъэхэу хъаклэм үүпэм үүтхэу африканцэ къалэхэр адигабзэкэ зэдэгүштэхэу зэхахыгъэу, аши ургэгүпшысэ.

Мары АР-м и Адыгэ Хасэм хэтхэр мы иофильтром ыгъэгумэхъэу гъэзетэу «Адыгэ макъэр» къихъагъ, ар гушуагъо, ягухэлхэр Тхъэм къадэгъэхъу. Шынэгъэлэжхэу Бырыр Батырбый Хэсашхъэм хэт, Бырырим ишшошлэу къялэцыкъумэ ялпункэ къыриотыкыгъэхэм адебгъэштэнэу щыт. Адыгабзэмкэ сихъатхэр нахьыгъ хъунхэ фае. Тэгүгъэ аши къялэх дэгүу фэхъунэу, Тхъэм къадэгъэхъу.

Гээзетэм сицъэтхэнэр къизхэкъыгъэр джы къэсцион. Бэдээгэу мазэр къихъагъэу гъэзетэу «Адыгэ макъэр» къыс-фахъыгъ, сльэкъуацли сиц тетхагъэу.

Згъэшлэгъуагъэ, хэукууагъэха, хъауми зыгорэ тфыкхэтхагъа? Лъэшэу сиғэгъушуагъ, статья гъэшлэгъонхэри итхэу сяджагъ.

Къытфызитхыкыгъэмкэ сиыцкэу-члэ, Шъэумэн Хъазэрэт арэу къычээгъигъ.

Тапэкхэ ренэу гъэзети, журналхэу «Зэкъошныгъэри», «Литературэ Адыгейри», «Жъоғъобынири», нэмикхэри къитхыкыштгыхъ. Ахэм лъэшэу яшуагъэ къаклочтгыгъ республикэм щыхъу-рэшшылэрэп пшэнхэмкэ, иошшэнхэмкэ лэпшэгъушуагъэхъ. Тызхэт лъэхъаным пенсионерхэм къэтхэнэр къин къафэхъу.

Гъэзетэу «Адыгэ макъэр» дэгъу, инеклубгъохэм бэ темэ зэфэшхъафэу къарыхъэрэр, шуагъэ зыхэпхыныби ахэт.

Зэлшашлэгъэсэй, меценатэу Шъэумэн Хъазэрэт шуашагъэу илэх Урысыемки, Адыгэ Республикомки гъунэ илэп. Сэ сицхъэкхэ «Тхъауэгъэпсэу!» илэх, бэгъашлэх Тхъэм эш, игупсэхэм бэрэ адигызэнэу, имылху хэхъо зэптийнэу. Зыщылэхъэштэри егъашло, ельтгэ, фэгумэхъ. Шъэумэн Хъазэрэт Урысыем, Адыгэ Республиком ядышэ жууагъу, лытэнгызштэхор зыфэзилэжжыгъигъ.

Адыгэ лъэпкъыр орэлсау! «Адыгэ макъэри» Ѣэрэл!

**С. ЧЭТАО.
Иошшэнхэм иветран.
Адэмий.**

Искусствэр – тибаиныгъ

ЛъЭПКЪ ЧЫПІРЫСЫМ ТЫДЭГУМЭКІЫ

Къокыпіэм щыпсэурэ лъепкъхэм яискусствекіе Къэралыгъо музееу Мыеекъуапэ дэтим къэгъэльэгъонэу къыщызэуахыгъэр лъепкъ шэн-хабзэхэм, шэжым афэгъэхыгъ.

Хыушом щыпсэухэрэ адьгэхэм яшэн-хабзэхэм, яныдэльфыбзэ, күшхъэхэмрэ цыифхэмрэ афэгъэхыгъе къэгъэльэгъонир гум къегущыкы. Журналисту Виталий Штыбинир юфхъабзэм къещакю фэхъугъ. Екатерина Штыбинам сурэтхэр тырихыгъ. 2019-рэ ильэсыр чыпірьыс лъепкъхэм яныдэльфыбзэ и Дунэе ильэсэу ООН-м ылыштагъ.

Къэгъэльэгъоним икъиззэуҳын ихылтэгъе зэхахьем къыщыгушиагъех музейм ишащу Кушу Нэфсэти, шэнэгъэлжъеу Елена Малышевар, сурэтышхэу Бырысыр Абдулахъ, Хъуажъ Рэмэзанэ, Эдуард Овчаренкэр, культурэм илоғышшэхъу Чэмышо Гъазый, Аркадий Кирнос, фэшхъафхэри.

Сурэтхэм лъэхъаныр, цыифхэм яшылакъе къауатэ. Зэхэшаклю Виталий Штыбиним къызэрети-

Иагъэмкіе, тильэпкъэгъухэм яснэхъат, ящынэгъе сурэтхэм къагъэльагъо. Екатерина Штыбинар цыиф цырлохэм, бэгъашэхэм, ныбжыкъе къаудэгъэшырэр адигэ шыуашэм идэхагъе, лъепкъ музыкальнэ 1эмэ-псымехэр ятеплъекіе зыфэдэхэр сурэтхэмкіе

дэгъоу къыгъэльэгъонхэ зэрильэгъягъэр ары.

Шыкэпчианау Тэшбу Мурдинэ, юфшэнэм иветранхэу Мэфэгъэл Сэлымэ, Шхъэлхэо Дэхэмэлы, къэшакю ныбжыкъе Алинэ, нэмыхъе ясурэтхэм гур зыфащэ, уадэгущылэш пшоигъоу гупшысэхэм узэлъяку.

Шапсыгъе шъольырим щыпсэурэмэ культурэмкіе яунэхэр, языгъэпсэхылэхэр сурэтхэм ахэолтагъо. Чыпірьихэм ныдэлфыбзэр къызэрраухумэрэр къэгъэльэгъоним къыщыззэуҳыгъошоп. Къинигъохэу ялхэм зашыбдзыненр мытэрэзэу В. Штыбиним елтытэ. Лъепкъым зиужыжынным фэш амалэу ыгъэфедэн ылъэкъишхэри сурэтышым къыдилтытээ, нэмыхъе къэгъэльэгъонхэр зэхищэх шоигу.

Сурэтхэр зэхахьем къыщитетхыгъях.

Футбол. Ятлонэрэ купыр

«ЗЭКЬОШНЫГЪЭМ» ТЫФЭГУШІО

«Динамо» Ставрополь «Зэкъошныгъ» Мыеекъуапэ – 1:2.

Шышхъэум и 1-м Ставрополь щызэдешшагъях.

«Зэкъошныгъ»: Гиголаев, Хъагъур, Омаров, Кирьян, Белов, Ахмедханов, Къонэ (Делэкъу, 80), Мамонов, Кадимов (Дыхъу, 77), Крылов (Макеров, 65).

Къэлапчъэм 1эгуаор дэзыдзагъэр: Курачинов – 50, «Динамо». Къонэ – 61 (пенальтикіе), Ахмедханов – 76, «Зэкъошныгъ».

Зэнэктюум аперэ чыпілэр чызыыгъ «Динамэм» истадион ушыдешшэнир, теклонигъэр къышопхыныр юф къызэрэри. «Динамэм» иешлакъе пэшорыгъашэу «Зэкъошныгъэм» зыщигъэгъозагъ. Аш мэхаплэу илэхэр тиешлаклохэм къыдалтытэхээзэ апекіе лъякъуатэштыгъех. А. Курачиновым тазыркіе тикъелапчъе 1эгуаор къызыдэдээм, «Зэкъошныгъэр» пчагъэхэм емызэгъэу «Динамэм» иухумаклохэр нахыбэрэ ыгъэгумэкъихэу фэжагъ. «Зэкъошныгъэм» икаптанеу Къонэ Амир пенальтикіе пчагъэр зэфэдиз ышыгъ. Ризван Ахмедхановым тазырьир дэгъоу ыгъэцакли, бывымхэм якъелапчъе 1эгуаор дидзагъ – 1:2.

Ешэлэгъур аухыф «Зэкъошныгъэм» «Динамэм» иухумаклохэр

ыгъэрэхъатыгъэхэп, гумэкыгъуабэ къафиыхыгъ.

— Ставрополь тышешшээ, зэлукіэгъур зытэухым үүжи Адьгейим щыш нэбгырабэ телефонкіе къытфитеуагъ, теклонигъэр къызэрэдтэхыгъэм фэш къытфэгүшагъ. «Тхъашуягъэпсэу» гъэзетымкіи яслюжы сшоигъу. Шышхъэум и 1-р Хэкужъым къэзигъээжыгъэм и Маф. Республиком мэфэкъир зыщыхагъэунэфыкъирэ пчыхъэм тэ Ставрополь футбол тышешшагъ. Зэнэктюум къыщыдтэхыгъэр теклонигъэр Адыгэ Республиком имэфекі фэтэгъэхы, — къытилуагъ «Зэкъошныгъэм» итренер шъхъалеу, Адыгэ Республиком изаслужене тренерэу Ешыгоо Сэфэрбый.

Аухырэ ильэсхэр зэбгъялан шэхэмэ, «Зэкъошныгъэм» зэнэ-

къохъум аперэ чыпілэр щыгъэу зыкли къыхэкъигъэп. Тигъэзет-еджэхэм, спортыр зышлогошшэгъонхэм ацекіе «Зэкъошныгъэм» тыфэгушшо, зэнэктюум ильэг-пэхэм нахыбэрэ алтынэснэу фэтэо.

ЕШЭГҮХЭР

«Черноморец» — «Спартак» Нч – 1:1, «Волгарь» — СКА – 1:0, «Краснодар-3» — «Легион» — 4:1, «Мэшыкъу» — «Биолог» — 0:0, «Интер» — «Спартак» Вл – 1:0, «Алания» — «Анжи» — 2:1, «Махачкала» — «Урожай» — 2:0.

ЧЫПІХЭР

1. «Зэкъошныгъ» — 0
2. «Краснодар-3» — 7
3. «Волгарь» — 7

4. «Динамо» — 6
5. «Махачкала» — 6
6. «Спартак» Нч — 5
7. «Легион» — 4
8. «Интер» — 4
9. СКА — 3
10. «Алания» — 3
11. «Биолог» — 3
12. «Анжи» — 2
13. «Черноморец» — 2
14. «Мэшыкъу» — 2
15. «Урожай» — 1
16. «Спартак» Вл — 0.

Шышхъэум и 9-м «Зэкъошныгъэр» «Интер» Щэрджэскъалукишт. Ешэлэгъур мафэм сыхытээр 3-м Мыеекъуапэ щырагъэжэнэу щыт.

Нэклубгъор
зыгъэхъязырыгъэр
ЕМТЫЛН Нурбай.

Зэхэзыщагъэр
ыкы кыдэзыгъэкъыр:
Адыгэ Республиком лъепкъю Иофхэмкіе, Икыб къэралхэм ашыпсүурэ тильэпкъэгъухэм адьрияэ зэпхынагъэхмкіе ыкы къебар жыгъэм иамалхэмкіе и Комитет

Адресыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшыэр:
385000,
къ. Мыеекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм къайхырэ А4-кіе заджэхэрэ тхъапхэу зипчагъэкіе 5-м емыхъхэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлтээ, шрифтэр 12-м нахь цыкунэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхъгъэхэр редакцием зэкігъекложых.

E-mail: adygoevoice@mail.ru

Зыщаушыхъятыгъэр:
Урысы Федерацем хэутын Иофхэмкіе, радиокъэтынхэмкіе ыкы зэлтынхыкъи амалхэмкіе и Министерстве и Темир-Кавказ чыпігъэйоршшап, зэраушыхъятыгъэ номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушахытырэр
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыеекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкіэмкіи
пчагъэр
4271
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 2199

Хэутынм узцыкіэтхэнэу щыт уахтэр
Сыхытэр

18.00

Зыщаушахытырэр
уахтэр
Сыхытэр
18.00

Редактор
шхъялэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъялэр
игуадзэр
Мэшлээко
С. А.

Пшъэдэкъыж
зыхырэ секретарыр

Хъурм
Х. Х.